

2. Ismertesse a katasztrófa elleni védelem vezetési szintenkénti szervezeti és irányítási rendszerét!

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról (továbbiakban: kat.)
- 2011. évi CXIII. Törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről
- A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. Rendelet
- 290/2011. (XII. 22.) Korm. Rendelet a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 62/2011. (XII.29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egységes szabályairól

Kat.1. § (1) A katasztrófavédelem nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat.

(2) Minden állampolgárnak, illetve személynek joga van arra, hogy megismerje a környezetében lévő katasztrófaveszélyt, elsajátítsa az irányadó védekezési szabályokat, továbbá joga és kötelessége, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben.

2. §(1) A védekezést és a következmények felszámolását az erre a célra létrehozott szervek és a különböző védekezési rendszerek működésének összehangolásával, az állampolgárok, valamint a polgári védelmi szervezetek, a gazdálkodó szervezetek, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az állami meteorológiai szolgálat, az állami mentőszolgálat, a vízügyi igazgatási szervek, az egészségügyi államigazgatási szerv, az önkéntesen részt vevő civil szervezetek és az erre a célra létrehozott köztisztviselők, továbbá nem természeti katasztrófa esetén annak okozója és előidézője, az állami szervek és az önkormányzatok (a továbbiakban együtt: katasztrófavédelemben részt vevők) bevonásával, illetve közreműködésével kell biztosítani.

(2) A katasztrófavédelemben részt vevők biztosítják az állampolgárok tájékoztatásához szükséges információkat az életet, testi épséget, az anyagi javakat és a környezetet veszélyeztető hatásokról.

Kat. 3. § 8. bekezdés

Katasztrófavédelem: a különböző katasztrófák elleni védekezésben azon tervezési, szervezési, összehangolási, végrehajtási, irányítási, létesítési, működtetési, tájékoztatási, riasztási, adatközlési és ellenőrzési tevékenységek összessége, amelyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, közvetlen veszélyek elhárítását, az előidéző okok megszüntetését, a károsító hatásuk csökkentését, a lakosság élet- és anyagi javainak védelmét, az alapvető életfeltételek biztosítását, valamint a mentés végrehajtását, továbbá a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálják.

Katasztrófavédelem célja:

A magyar lakosság élet- és vagyónbiztonságának, a nemzetgazdaság és a kritikus infrastruktúra elemek biztonságos működésének védelme, amely kiemelkedően fontos **közbiztonsági feladat**.

Fő feladata a katasztrófák hatósági **megelőzése**; a bekövetkező polgári veszélyhelyzetekben a **mentés** végrehajtása; a **védekezés** megszervezése és irányítása; a káros következmények felszámolása; a **helyreállítás-újraépítés** megvalósítása.

Az ország biztonsági rendszerébe integrálódva az élet-, vagyon-, környezet-, szociális biztonság és a gazdaság védelme, a veszélyek hatékony megelőzése, gyors reagálás, kárminimalizálás és következmény-felszámolás, helyreállítás és újjáépítés.

Általános feladatai:

- a vezető/irányító rendszer megszervezése és működtetése,
- veszélyelemzésen, kockázatbecslésen alapuló prognózisok készítése,
- értesítő, riasztó és tájékoztató rendszer megszervezése és működtetése,
- előrejelző és értékelő rendszer megszervezése és működtetése,
- eseménykövető (adatpontosító) rendszer megszervezése és működtetése,
- megelőző (preventív) intézkedő (reagáló) rendszer megszervezése és működtetése,
- elsődleges beavatkozó rendszer megszervezése és működtetése,
- életvédelmi rendszer megszervezése és működtetése,
- logisztikai rendszer megszervezése és működtetése (pénzügyi, anyagi, technikai, egészségügyi, állategészségügyi, növényvédelmi, élelmiszer, ivó- és ipari víz, takarmány, energia-ellátó és védelmi, közlekedési és szállítási, híradás és informatikai, dokumentációs),
- következményeket felszámoló rendszer megszervezése és működtetése (vezetés/irányítást helyreállító, összeköttetést biztosító, helyzet tisztázó és pontosító, műszaki mentő, műszaki kárfelszámoló, mentesítő-fertőtlenítő, egészség- és járványügyi, terület- és forgalombiztosító, rendfenntartó, közrend- és közbiztonsági, vagyonvédelmi, rendkívüli közigazgatási, ellátó, szállító, felszámolást biztosító és kiszolgáló, és egyéb, úgynevezett „ad-hoc” szervek és szervezetek a sajátosságoknak megfelelően),
- ki- és továbbképző rendszer megszervezése és működtetése,
- helyreállító és újjáépítő rendszer megszervezése és működtetése.

A KATASZTRÓFAVÉDELMEK IRÁNYÍTÁSI RENDSZERE

**Kormány
Belügyminiszter**

BM OKF

Katved. Ig.

**Megyei (fővárosi) védelmi
bizottság**

Katved. Kir.

Helyi védelmi bizottság

HTP

Polgármester

Katved.- Őrs, Iroda

Közbizt. Referens

Önkéntes és köteles polgári védelmi szervezetek, Mentőszervezetek

Katasztrófavédelmi felelősség (vezető-irányító rendszer):

Vezetési szintenkénti szervezeti és irányítás rendszer!

Nemzeti (országos) szinten:

A Kormány végzi:

- *a katasztrófák elleni védekezés legfelsőbb szervezését és irányítását,*
- *a tervezés kormány szintű végrehajtását,*
- *a katasztrófavédelemmel összefüggő feladatok tárcák közötti koordinációját.*
 - *döntéshozó és intézkedési hatáskörök*
 - *kormányzati koordinációs szerv (döntések előkészítése és a védekezéssel kapcsolatos feladatok ágazati összehangolása)*

A belügyminiszter:

- *felel az irányítása alá tartozó hivatásos katasztrófavédelmi szerv működtetéséért,*
- *munkáltatóként kinevezi és felmenti a közvetlen irányítása alá tartozó hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjét, illetve annak helyetteseit,*
- *elrendeli (a Kormány egyidejű tájékoztatása mellett) a polgári védelmi szervezetek részleges alkalmazását,*
- *dönt a nemzetközi segítségnyújtásra fordítható költségvetési előirányzat felhasználásáról,*
- *háromévente jelentést készít az Országgyűlésnek és a Kormányoknak kockázatelemzésekről, és a katasztrófavédelem helyzetéről,*
- *gondoskodik a polgári veszélyhelyzeti tervezés (NATO CEP) katasztrófavédelmi feladatainak, valamint az EU polgári védelmi tevékenységének hazai koordinálásáról és végrehajtásáról,*
- *biztosítja a képviselőket a NATO Polgári Veszélyhelyzeti Tervezési Bizottságban (NATO CEPC), valamint az EU intézményeiben,*
- *részt vesz a nemzetközi segítségnyújtásban,*
- *felelős a kritikus infrastruktúrák védelméért a katasztrófák elleni védekezés területén,*
- *jóváhagyja a központi veszélyelhárítási tervet.*

Területi szinten:

- *Megyei (fővárosi) Védelmi Bizottság*
- *Megyei (fővárosi) Védelmi Bizottság elnöke*
- *Helyi Védelmi Bizottság*

Települési szinten:

- *Polgármester*

1. **1515/2011. (XII. 30.) Korm. Határozat a Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság létrehozásáról, valamint szervezeti és működési rendjének meghatározásáról**
2. **34/2012. BMOKF intézkedés a védelmi igazgatási tevékenység és tervezés rendjéről**

HELYZETELEMZŐ-ÉRTÉKELŐ KÖZPONT

KKB NVK } Operatív döntés előkészítés, szervezés irányítás.
MVK }

A védelmi bizottságok feladatai:

A megyei, fővárosi védelmi bizottság (MVB):

Elnöke: a kormány megbízott

Elnökhelyettesei:

- a honvédelmi feladatok tekintetében a Honvédség állományába tartozó tényleges állományú katona,
- a katasztrófák elleni védekezés tekintetében a megyei katasztrófavédelmi igazgató.

Tagjai:

- a) a megyei közgyűlés elnöke, a fővárosban a főpolgármester,
- b) a megyei jogú város polgármestere,
- c) a katonai igazgatás területi szervének vezetője, képviselője,
- d) a megyei, fővárosi rendőrfőkapitány,
- e) az egészségügyi államigazgatási szerv képviselője,
- f) a vízügyi igazgatási szerv képviselője,
- g) a megyei védelmi bizottság titkára.

A helyi védelmi bizottság (HVB):

Elnöke: a megyei jogú város, a város, a fővárosi kerület polgármestere

Elnökhelyettesei:

- a katasztrófák elleni védekezés tekintetében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének vezetője által kijelölt személy,
- a honvédelmi feladatok tekintetében a Honvédség állományából szükség esetén vezényelt tényleges állományú katona

Tagjai:

- a) a megyei jogú városban, a városban, a fővárosi kerületben a jegyző,
- b) a honvédelmi körzethez tartozó polgármesterek által megválasztott polgármester,
- c) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv kivételével a rendvédelmi szervek és a központi államigazgatási szervek területi szerveinek a honvédelmi körzet szerint illetékes vezetője,
- d) a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervének képviselője.

A polgármester feladatai:

Kat. 12. § A polgármester:

- a) gondoskodik a település katasztrófavédelmi besorolásának elkészítéséről,
- b) a települési veszélyelhárítási tervet jóváhagyásra felterjeszti a helyi védelmi bizottság elnökének,
- c) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szervének bevonásával legalább 3 évente ellenőrzi és értékeli a települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek felkészültségét, és erről tájékoztatja a helyi védelmi bizottság elnökét,
- d) gondoskodik a védekezésben részt vevő erők váltásáról, pihentetéséről és ellátásáról,
- e) hatósági határozattal dönt a katasztrófavédelmi célú gazdasági és anyagi szolgáltatások kijelöléséről, igénybeviteléről,
- f) személyes adatnak nem minősülő adatokat szolgáltat a helyi védelmi bizottság, valamint a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerve részére,

- g) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv közreműködésével és a védelmi bizottság irányításával illetékességi területén végzi a katasztrófa által okozott károk felmérését,
- h) irányítja a részére meghatározott helyreállítási feladatok végrehajtását,
- i) szervezi és irányítja a helyi erők által végzett helyreállítási tevékenységet,
- j) közreműködik a humanitárius segélyek elosztásában.

Kat. 13. § A főpolgármester:

- a) gondoskodik a főváros katasztrófavédelmi besorolásának elkészítéséről,
- b) gondoskodik a fővárosi területi veszélyelhárítási terv elkészítéséről és jóváhagyásra felterjeszti a fővárosi védelmi bizottság elnökének,
- c) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének bevonásával ellenőrzi és értékeli a fővárosi területi és munkahelyi polgári védelmi szervezetek felkészültségét, és erről tájékoztatja a fővárosi védelmi bizottság elnökét,
- d) közreműködik a védekezésben részt vevő erők váltásában, pihentetésében és ellátásában,
- e) hatósági határozattal dönt a katasztrófavédelmi célú gazdasági és anyagi szolgáltatások fővárosi szintű kijelöléséről, igénybevételéről,
- f) személyes adatnak nem minősülő adatokat szolgáltat a fővárosi védelmi bizottság részére,
- g) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a fővárosi védelmi bizottság irányításával illetékességi területén közreműködik a katasztrófa által okozott károk felmérésében,
- h) közreműködik a humanitárius segélyek elosztásában.

Referens feladatai:

77. § (1) A referens feladatai a felkészülés időszakában különösen:

- a) részt vesz a települési (a fővárosban kerületi) veszélyelhárítási tervek elkészítésében,
- b) a polgármester döntésének megfelelően részt vesz a katasztrófavédelmi felkészítéseken,
- c) közreműködik a lakosság felkészítésével és tájékoztatásával kapcsolatos feladatokban,
- d) figyelemmel kíséri a lakosság veszélyhelyzetekkel kapcsolatos, helyi sajátosságokról és a tanúsítandó magatartási szabályokról történő tájékoztatását,
- e) közreműködik a lakossági riasztó, riasztó-tájékoztató végpontok működőképességének és karbantartottságának ellenőrzésében,
- f) a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési polgári védelmi szervezet létrehozása és megalakítása során szakmai javaslatokkal segíti a polgármester döntéseit,
- g) részt vesz a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárok polgári védelmi szervezetbe történő beosztásában, a szervezetek kiképzéseinek és gyakorlatainak előkészítésében és lebonyolításában,
- h) rendszeresen tájékoztatja a polgármestert a felkészülés időszakában végrehajtott feladatokról,
- i) kapcsolatot tart a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel, valamint a katasztrófák elleni védekezésben közreműködő más szervekkel és szervezetekkel.

(2) A referens feladatai a védekezés időszakában különösen:

- a) előkészíti a polgármester védekezéssel kapcsolatos szakmai döntéseit a lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében,
- b) kapcsolatot tart a védekezést irányító és a védekezésben közreműködő szervekkel és erről tájékoztatja a polgármestert,
- c) előkészíti a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárok polgári védelmi szolgálatra kötelező határozatát és a települési polgári védelmi szervezetek alkalmazásának elrendelésével kapcsolatos feladatokat,
- d) részt vesz a kitelepítés, kimenekítés, befogadás és visszatelepítés feladataiban.

(3) A referens feladatai a helyreállítás időszakában különösen:

- a) közreműködik a vis maior eljárásban,
- b) részt vesz a károk felmérésében és szakmailag előkészíti a polgármester helyreállítással kapcsolatos döntéseit,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a helyreállítási és újjáépítési munkálatok helyzetét, melyről rendszeresen tájékoztatja a polgármestert,
- d) közreműködik a településre érkező segélyszállítmányokkal és adományokkal kapcsolatos feladatokban,
- e) közreműködik a helyreállítási és újjáépítési tevékenységek ellenőrzésében.